

Dosarul nr. 3r-201/23

2-22147293-01-3r-08082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca)

DECIZIE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Diana Stănilă

Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bîlba împotriva Agenției pentru Supraveghere Tehnică cu privire la anularea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2022, Ghenadie Bîlba a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției pentru Supraveghere Tehnică cu privire la anularea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis parțial acțiunea. S-a anulat Prescripția Agenției pentru Supraveghere Tehnică seria AST nr. 00611 din 19 august 2022, precum și decizia adoptată în procedura prealabilă exprimată prin răspunsul nr. 3740/22 din 30 septembrie 2022. S-a încasat din contul Agenției pentru Supraveghere Tehnică în beneficiul lui Ghenadie Bîlba cu titlu de cheltuieli de judecată – asistența juridică, suma de 7 000 de lei. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 17 mai 2023, apelantul Agenția pentru Supraveghere Tehnică, a înaintat apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că

apelul a fost depus după expirarea termenului legal, iar repunerea în termen apelantul nu a solicitat.

La 12 iulie 2023, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a depus recurs împotriva încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că la 27 aprilie 2023 în adresa Agenției a parvenit hotărârea primei instanțe. Conform datelor prezentate de Portalul Național al Instanțelor de Judecată hotărârea din 11 aprilie 2023 a fost publicată la data de 18 aprilie 2023.

A indicat că la data de 17 mai 2023 Agenția pentru Supraveghere Tehnică a depus apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de apel fiind perfectată și expediată în termen de 20 de zile, astfel fiind respectat termenul de 30 de zile prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 05 iulie 2023 și notificată Agenției pentru Supraveghere Tehnică la 11 iulie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f.d.74).

Astfel, recursul depus de Agenția pentru Supraveghere Tehnică din 12 iulie 2023 a fost depus în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ.

La 11 august 2023, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ghenadie Bîlba și reprezentantului său, avocatul Anatolie Bacalâm copia recursului depus de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.87-88).

Referințe nu au fost depuse.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Agenția pentru Supraveghere Tehnică împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului legal, iar repunerea în termen apelantul nu a solicitat.

Potrivit art.231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriale adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Din dispozițiile art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1).

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din materialele cauzei rezultă că la 11 aprilie 2023 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care s-a admis parțial acțiunea (f.d. 58).

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin. (1) din Codul administrativ, pentru prezentarea apelului, a început să curgă de la data de 12 aprilie 2023 (miercuri), ziua imediat următoare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe, care a expirat la data de 11 mai 2023 (joi) inclusiv.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 17 mai 2023, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a depus apel împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fără a solicita repunerea în termen a apelului (f.d. 61-64).

Drept urmare, prin încheierea din 05 iulie 2023, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, a declarat inadmisibil apelul depus de Agenția pentru Supraveghere Tehnică împotriva hotărârii din 11 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului legal, iar repunerea în termen apelantului nu a solicitat.

Totodată, conform art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din dispozițiile art.237 alin.(1) din Codul administrativ, rezultă că, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Agenția pentru Supraveghere Tehnică ca inadmisibilă, deoarece ultimul nu s-a conformat prevederilor legale imperative stabilite la art.232 alin.(1) din Codul administrativ. Or, după cum s-a menționat supra, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 11 aprilie 2023, însă apelantul până la expirarea termenului-limită (11 mai 2023 (joi) inclusiv), nu a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani apelul inițial, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.d) din Codul

administrativ, fără a solicita repunerea apelului în termen în conformitate cu art.237 coroborat cu art.65 din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bunăcredință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, recurenta/apelanta Agenția pentru Supraveghere Tehnică, fiind cea interesată de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii apelului inițial în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, repunerii în termen a actului de procedură și anexarea probelor în acest sens în conformitate cu legislația în vigoare.

Continuând șirul logic al dezideratelor expuse mai sus, Colegiul apreciază ca neviabil argumentul invocat de recurentă precum că hotărârea primei instanței din 11 aprilie 2023 a fost publicată pe portalul instanței la data de 18 aprilie 2023, respectiv cererea de apel depusă la 17 mai 2023 este depusă în termen, or, legea prevede foarte clar, prin prisma art. 232 alin. (1) Cod administrativ, că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe se calculează începând cu data pronunțării actului judecătoresc, și nu cea a publicării. Mai mult ca atât, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, din momentul recepționării dispozitivului hotărârii la data de 27 aprilie 2024 (f.d.65) și până la data limită de depunere a apelului nemotivat (11 mai 2023 (joi) inclusiv), (art. 232 alin. (1) Cod administrativ), mai avea la dispoziție 14 zile, perioadă în care ar fi putut să se conformeze prevederilor legale și să depună cererea de apel în termen. Însă, distinct acestor circumstanțe, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a depus apelul la Curtea de Apel Chișinău la 17 mai 2023, nu a comunicat instanței motivele pentru care a omis să dispună în termen de dreptul său procedural prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ și nici nu a solicitat repunerea în termen.

Prin urmare, Agenția pentru Supraveghere Tehnică urma să-și valorifice dreptul de atac împotriva hotărârii primei instanțe, începând cu 12 aprilie 2023 - până la 11 mai 2023 inclusiv.

Respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art.65 și art.237 din Codul administrativ, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Cele menționate, denotă ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Agenția pentru Supraveghere Tehnică ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Agenția pentru Supraveghere Tehnică.

Se menține încheierea din 05 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Bîlba împotriva Agenției pentru Supraveghere Tehnică cu privire la anularea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Diana Stănilă

Mariana Pitic